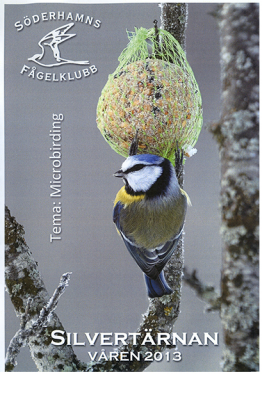

Söderhamns Fågelklubb (SFK)

Syfte

SFKs syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfunnan och dess miljö, att verka för att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fåglar och fågelmiljöer, samt att skapa förutsättningar för medlemmarna att aktivt utöva sitt fågelintresse.

Bli medlem

Medlemskap i SFK erhålls genom att sätta in 150 kr på vårt pg 879140-2. För varje ytterligare familjemedlem betalas 10 kr. Glöm inte att ange Ditt namn och Din adress, samt namn på eventuella familjemedlemmar.

Styrelse

Ordförande:	Thomas Tiger	070-517 50 69
Vice ordf.	Lars Henningsson	070-699 89 31
Sekr.	Gunnar Andersson	070-651 40 17
Kassör:	Stefan Persson	070-342 64 63
Ledamot:	Lilian Storberg	0270-353 80
Ledamot:	Sandra Dewerud	073-024 27 05
Ledamot:	Thomas Rask	070-394 86 12
Suppleant:	Bengt Göthe	070-533 70 98
Suppleant:	Eva Landh	070-256 35 81
Suppleant:	Gunnel Edenström	070-298 67 73
Suppleant:	Kristina Jonsson	070-667 80 33
Suppleant:	Magnus Ahlgren	073-020 99 31

Hemsida

www.silvertarna.se
Webmaster: Kristina Jonsson

Programansvarig

Sandra Dewerud

Redaktion för Silvertärnan

Kristina Jonsson, Magnus Ahlgren

Klubblokal

Bygdegården Vargen, Kyrkogatan 18, Söderhamn

Bild framsida: Blåmes. Fotograf: Kristina Jonsson
Bild baksida: Mindre backspett. Fotograf: Bosse Forsling 2

Ordförande har ordet

Jag sitter och sitter på TVs bevakning av nobelmiddagen och slås pösletägt av en fundering; kan man få nobelpris i fågel? Ja, faktum är att det redan skett! Konrad Lorenz (1903-1989) fick tillsammans med sina kollegor Karl von Frisch (1886-1982) och Nikolaas Tinbergen (1907-1988) nobelpriset i - som gruppen heter - "Fysiologi eller Medicin". Deras banbrytande upptäckter inom djurens, och kanske mest påtagligt inom fåglarnas, betecende lade grunden för den vetenskapliga inriktning inom biologin som kom att kallas "etologi" (från det grekiska orden "ethos" som betyder vana, och "logos" som betyder lära).

Mest känd är kanske Konrad Lorenz för att ha ifrågasatt den då gällande teorin om att alla djurs beteende i allt väsentligt var ianlärt. Han hävdade istället att det fanns en hög grad av genetiska anlag som gjorde att djuren "kunde" saker redan från födseln. Centrala begrepp i detta sammanhang är *nyckelretningar* och *instinkthandlingar*. Konrad använde frumförallt fåglar som försöksobjekt och kunde visa att en nyckelretning är en aktivitet som utlöser en instinkthandling. Fågelungar som ligger i sitt bo är tysta ända tills en förälder anländer till bokanten och därmed orsakar en liten skakning av boet. Skakningen är en nyckelretning som får ungarna att gapa (instinkthandlingen). Den ingen skakning har skett (föräldrarna är inte där) ligger ungarna tysta och räken för predation är därmed lägre. På samma sätt fungerar tretarnas röda näbbflack som en nyckelretning för de nyklickta ungarna som genast sätter igång att picka på flacken. Denna instinkthandling (pickningen) fungerar i sin tur som en nyckelretning för truten som då stöter upp föda ur kråvan (ny instinkthandling).

Har du funderat på varför du tycker att hundvalpar är söta? Eller sprungar eller hjonungar för den delen? Man har visat att ungars runda form på kroppen och de stora ögonen skapar en nyckelretning som utlöser en moders- och beskyddarinstinkt!

För att sätkert bevisa att en nyckelretning var genetiskt betingad och inte ianlärd, gjorde kollegan Nikolaas Tinbergen ett känt experiment. Han tillverkade en modell som hade silueten av ett fylligt kors. Deras modell drog han över nyklickta kycklingar. När han drog modellen med långa delen först (så att modellen liknade en gås med lång hals), hände ingenting. Men när han drog modellen med den korta delen först (så den liknade en hök med kort huvud och lång sjätt) blev kycklingarna mycket oroliga. Nyckelretningen (modellen) orsakade i detta fall en instinktbeteende som uppenbarligen inte kunde vara ianlärt.

Som en bisats... kan nämnas att Konrads andra kollega Karl von Frisch var den som kartlade hur bin kommunicerar. Frisch visade att bin kan överföra information om födoplatsgeser genom att utföra speciella rörelser, s.k. danser. En typ av dans utförs i cirkel och används när födoplatsgången finns inom ca 50 m från bikupan. Ligger födoplatsgången längre bort används en annan dans som utförs i en "åtta" där längsaxeln riktning i förhållande till solen avslöjar riktningen till födokällan. Intensiteten på dansen avslöjar avstånet till födokällan.

Konrad Lorenz undersökte även inlärningsprocessen under fåglarnas första levnadstid och kallade fenomenet "prägling". Känt är hans försök med gåslingar som präglades på honom sjalv och följde honom som sin "gåsmamma".

Nobelpris i fågar? Ja, visst går det att få!

Jag tittar vidare på nobelmiddagen. Själv lär jag ba en bit kvar till nobelpriset, men jag läste mig ute från bostaden häromsistens. Detta utlöste hos mig en kraftig nyckelretning...

Väl mött i markerna!
Thomas Tiger

Tema

Microbirding- skådning i det lilla.

Microbinding blåsjut i Malmö för drygt tio år sedan när ett litet gäng ornitologer systematisk bröjade skåla och kartlägga vad man såg inom ett begränsat geografiskt område, nämligen Malmöområdet. Med hjälp av en karta föreskre man identifiera planer där sårskilts arter kunde förväntas dyka upp. Gruppen satte som mål att lista sig så mycket om det lokala fågelliivet som möjligt och samtidigt se så många arter som möjligt inom kommunen. Man hittade "nya" fågelfokaler och fann en rad arter som man tidigare inte känt till att de fanns i kommunen. Samtidigt insåg man att arter som man gärna antar är "vanliga" i själva verket var lokala arterer, exempelvis gråtäte detta för enlis och grönsiling.

Det nya sättet att skåla i nårområnet tog fart när gruppen satte upp en hemsida dir fynden presenterades, www.microbinding.se Skådargruppen i andra kommuner i Skåne och Halland böjade rapportera på hemsidan och de enskilda kommunerna böjade tivla sinsemellan om vem som kunde se flest fåglar på hemmaplan.

Men Microbinding hundlar om så mycket mera än att räkna arter. I det här temanrret av Silvertärnan kan du läsa om hur det har utvecklats inom Janne Lundstedt kartlägg fågelliivet på sin tomt i Lugnet sedan 1994. Han har mutat vinterfåglar och satt upp bilar för bland annat starar, hus har anteckna strickfåglarnas rörelser. Vidare presenterar vi en av kommunens mest centrala belägna fågellokaler, Grånäsjön Vårmark, och den inventering som SFK har gjort där. Slutligen slår vi ett slag för den utforskningsplats som Söderhamns Fågelklubb driver vinterstid.

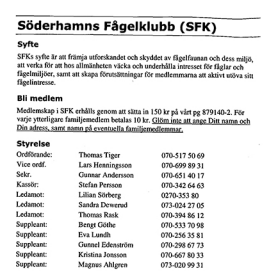

Text: Magnus Ahlgren. Foto: Kristina Jonsson 5

Inventeringar

Under några år, med start 2004, har SFK på uppdrag av kommunen utfört inventeringar vid Grånäsjön vårmark. Inventeringarna startades efter restaureringen av vårmarken. De metoder som användes vid inventeringarna var en kombination av linjetaxering och revirkartering. Linjetaxering innebär att man går efter en förutbestämd linje och notera alla fåglar man ser eller hör. Revirkartering är den exaktaste inventeringsformen. Då noterar man alla fåglar på en karta och får då fram var fåglarna har sina revir. Man bör inventera aktuella områden upp till 10 ggr. Inventeringen syftade till att kartlägga hur fågelfaunan förändrats i förhållande till öppna ytor och klarvatten samt vid igenväxning.

Resultatet visar att fågelfaunan förändrats vid nyanläggning av vårmarken samt att området fram till fem basker och vass. Av inventeringen kan utläsas att hickfågelfaunan 2011 böjade nästa ej det läge som rådde innan vårmarken restaurerades 2004. När restaureringen av vårmarken påbörjades präglades området av stora arealer blåvassen och kavelsäv varför arter kunna till den biotopen var dominerande. En sådan biotop är tämligen artfattig. Framför allt sex att vatter med preferenser för öppna lägbevasna, alternativt sten/gröd-dominerande ytor ha minskat eller helt försvunnit 2011. Som exempel kan nämnas tofsvipa, mindre strandpipare, rödbena och storskrake. Arter som trivs i stora vassbestånd (som prägladé området före 2004) har ökat fram till 2011. Här avses i huvudsak rörsångare, sävsångare och sävsparv.

Efter den senaste röjningen hösten 2011 återgick sammansättningen av arter under 2012 till samma läge som den nämnaste tiden efter restaureringen av vårmarken. En arten som att som gymnas av den senaste åjgärden är gråjsk som blackade 2012 med minst 10 par.

Inventeringarna visar har marksvindningen är helt avgörande för artsammansättningen. Diagrammet nedan visar inventeringen av mindre strandpipare vid Grånäsjön under perioden 2004-2012.

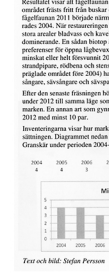

Text och bild: Stefan Persson 6

Mindre strandpipare (*Charadrius dubius*)
Lille Ringed Plover

Tillbaka vid Grånäsjön vårmark vid inventeringen 2012.

Foto: Stefan Persson

Söderhamns fågelklubbs vinterfågelmatning

Klubben har tidigare haft matningsplatser vid Alsjötornet och Tupptjärn. Bland annat på grund av upprepad fröstörelse har vi valt att fokusera på den matningsplats som är mest lättåtgänglig och därmed lätt att övervaka och fylla på mat, nämligen den vid Grånäsjöns vårmark. Matningen skötts av Lars Henningsson och Stefan Persson och bedrivs från november till april. Utfodring sker med frön från bland annat solros och hasvre samt talgbollar och ister. Ca 150 kg årligen lägga ut. Gråsiskor, tittingar och hackspettar är vanliga gäster. På vintern är vägen plogad så gott som hela tiden till matningen. Vägen till fågelmatningen kan eventuellt vara lite besvärlig att hitta. Om man kör, går eller tar bussen i riktning från staden mot Forsbacka så finns en väg in till vänster mellan byggnaderna ca 150 meter efter busshållplatsen Granskär. Följ vägen som sväng till höger uppför den lilla backen. Matningen finns i den lilla trädlunden på toppen av kullen. Vid matningen finns en plansch som visar de vanligaste fåglarna som förekommer vid matningen. Fågelmatningen vid Granskär är även de som inte själva har möjlighet att mata fågar en chans att se fågar på nära håll.

Stjärtmes (*Aegithalos caudatus*) Long-tailed Tit

En vacker liten krabat som verkar vara en allt vanligare mangäst vid fågelbordet. Kanske kan du få se den vid Granskärs vårmark.

Foto: Kristina Jonsson

Reportage

Tomtskådning i Ljusne

Uppför Åbvrikkonnen sträcker grågrå, skrakar och vigar vaggande, i trädren finns fågelhokar uppsatta och på flera platser runt om på tomten finns utfodringsplatser. Kanske en perfekt plats för både tomtskådare och fåglar?
Vi befinner oss hemma hos Siv och Janne Lundstedt vid Ljusnans strand i Ljusne.

Siv och Janne Lundstedt bor på Ljusnans norra strand i Ljusne. Sedan 1969 har de utfodrat vinterfågar på tomten; änder sålvid som småfågel. Tomten har ovanligt goda förutsättningar för fågelbesöravarter. Dels ligger den i gränsen mellan flera skilda biotoper; åven, skogen och öppna trädgårdar. Villan ligger också bra till med god utsikt mot omraden. Den läga åbvrikkons dröjer heller inte så mycket. Gråsiskor, skrakar och vigar vagger uppåtre grässmatan för att ta del av den rost som ligga ut nära huset.

Jannes fågelintresse tog fart i mitten av 1990-talet när han blev medlem i Söderhamns Fågelklubb. Trots skälmerser och åkning för att se enstaka arter fortsatte Lundstedts att skåla hemma på tomten, in mer intensivt än förut. Janne har flet listor på vad som observerats på tomten och när.

Genom åren har både ovväntade och sällsynta fågar dykt upp. Janne erinrar sig en promenad där hunden Lisa plötsligt skrämde upp en dvärgbecksin som trycke på stigen längs vattnet. En till synes krypande rörelse längs åvskamten såg först ut att vara en räta, men när nikaren kom fram insåg Janne att det handlade om en unddopping som simmade längs kanten bort mot det stack upp. Sedan Janne böjade fira bok över observerade fågar har 136 olika arter setts från tomten. Lundstedts också fått vara med om dramatiska händelser, det har hänt att havsörnar slagit under allelen framför ähanen. Strickrörelserna på hösten är alltid lika spännande att följa. Vissa arter, som trana, sandlo vid åbvren och hejd i stora kretsrörelser innan de drar vidare söderut. Gissen våjler vaggen en annan rutt och drar istället inåt landet, mot Askers.

Vid sidan av utfodring har Janne också sett en holkar på och i närheten av tomten. Genom att *ta efter* är fröja upp häckningsresultaten har Janne fått en bild över vissa arter som föredrar minska medan andra ökar. Stararna verkar ha haft en ansal svåra år. Under 2012 fick stararna inte ut en enda överlevande unge, möjligen som ett resultat av den kalla vären som i sin tur orsakade brist på insekter. Grönfink och gulsparv minskar, menar Janne. Pilfinken verkar öka medan gråsparven i sin tur minskat i antal. Det är svårt att veta om det är en trend eller en tillfälligheet och om det i så fall finns ett samband mellan dessa arters variationer, resonerar Janne. För det behövs ett större underlag.

forts.

Oavsett vem man är eller hur anspråkslösa observationer man tycker sig ha, så kan var och en bidra till ökade kunskaper genom att rapportera in sina observationer. Söderhamns Fågelklubb har dock ingen egen rapportsajt utan observationerna som sammanställs veckovis och presenteras på klubbens hemsida kommer från den s.k. artportalen, där fågfar rapporteras på en särskild sajt: www.artportalen.se/birds/kickstart.asp Sidan innehåller en flik där man anmäler sig som rapportör, sedan är det bara att sätta igång.
Inrapporterade observationer presenteras landskapsvis och via Söderhamns Fågelklubbs hemsida www.silvertarna.se går det allsså att se vilka fågfar som rapporterats in i kommunen under den senaste veckan.

Tillsynes vilmlende gräsänder i december månad hemma hos familjen Lundstedt i Ljusne.

Text och foto: Magnus Ahlgren

Anslagstavlan

Korsordet hösten 2012

Det rätta svaret var Pingvin
Vinnare:
1. Ingrid Olsson
2. Nils Bergman
3. Kerstin Nymark

Är du en berättare?

Vi vill gärna publicera reportage eller berättelser här i tidningen och vi tar tacksamt emot Ditt bidrag, stort som smått!
Det hela får gärna kompletteras med någon tilhörande bild. Redaktionen svarar för korrekturläsningen. Skicka ditt bidrag via email till: info@silvertarna.se

Gillar du både fåglar och fotografering?

Tävlingen som går ut på kora Sveriges bästa fågelfotograf 2013 pågår för fullt.
Titta in på www.fågelfotosm.se för att läsa mera, se på bilderna, få inspiration och kanske lägga din röst.

Söderhamn Bird Race 2013

1. Ringmärkarna (38 arter)
2. Alförrädare finns bara i Hudik (37 arter)
3. Dammsugarna (35 arter)

Grattis till segrarna!

17 personer i 6 lag deltog i tävlingen den 19/1.
Under dagen noterades 48 olika arter i kommunen.
Se reportage på hemsidan.

10

Vårprogram 2013

Bästa medlem!

Här följer som vanligt ett fulispäckat vårprogram med aktiviteter av olika slag! Våren är ju intensiv när man är fågelintresserad och det är därför naturligt att vi har många exkursioner under den årstiden. Hoppas att Du finner vårprogrammet intressant!

Notera också att vi som vanligt "förlänger" säsongen något och plockar med några höstaktiviteter i detta program. Det gör vi eftersom Silvertärnan inte kommer förrän en bit in i september.

Alla är välkomna på våra exkursioner och andra aktiviteter.
Ta gärna med vänner och bekanta.

OBS!
Ev. ändringar och tillägg i programmet uppdateras via vår hemsida
www.silvertarna.se

Bra att veta:

Vid alla exkursioner anger vi en samlingsplats. Där samlas vi för samåkning om vi ska till någon annan plats.

Varma kläder och fika är alltid bra att ha med. Vi står ofta stilla och det kan vissa årstider bli ganska kalt. Då är det skönt att värma sig med lite fika och en varm tröja. Fågelbok och kikare är bra att ha med sig. Oftast har någon i gruppen med sig tubkikare så det går att ertbestämma fåglar på längre avstånd. Man behöver inte vara expert för att följa med. Vi hjälps åt att besvara frågor, och kom ihåg - det finns inga dumma frågor. Vissa exkursioner är lite mer ansträngande med t.ex. en längre promenad, och då har vi försökt ange det i programmet. Har du frågor inför en exkursion går det alltid bra att kontakta exkursionsledaren.

När vi är inomhus träffas vi på vår klubblokal Bygdegården Vargen om inte annat anges. Bygdegården ligger på Kyrkogatan vid Ulrika Eleonora kyrka (se sid 2).

Exkursionerna sker i samarbete med Studiefrämjandet i Söderhamn.

11

5/3 tisdag
ÅRSMÖTE

Härmed kallas samtliga medlemmar i Söderhamns Fågelklubb till årsmöte. Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer Mats Axbrink från Hudiksvall att berätta för oss om skårgårdens fåglar. Det kommer till en kanonbra kväll som nin inte vill missa!
SFK bjuder på fika.
Försäljning av klubbprylar.
Vi träffas på Bygdegården Vargen kl.19:00
För info ring Gunnel Edenström 070-298 67 73

14/3 torsdag
UGGLEKVÄLL

Nu är det hög tid att gå ut och lyssna efter ugglornas magiska ropanden igen!
Följ med oss ut! Har vi tur får vi höra berguven eller kattugglan ropa!
Samling vid rescentrum kl. 17:30 för samåkning.
För info ring Lars H 070-699 89 31

31/3 lördag
HACKSPETTSMORGON

Vi ger oss av mot Gullgruva för att lyssna efter ett säkert vårtecken - våra olika spettar. Det går att skilja dem åt på deras trumningar. Kanske får vi höra gråspetten?
Samling vid rescentrum kl. 06:00 för samåkning.
För info ring Bosse Forsling 070-209 77 70

6/4 lördag
VÅRDBERGET Ljusne

Från Vårdberget i Ljusne har vi en fantastisk utsikt och bör kunna få se både rovfåglar och småfågelsträck. Parkering finns vid servicehuset kastanjen. Därifrån är det en brant stig på ca 200m upp till toppen. Vi finns på berget från kl. 06:00 för den som är morgonpigg.
För den morgontidiga samlas vi vid rescentrum kl. 06:00 för samåkning.
För info ring Stefan P 070-342 64 63

13/4 lördag
ROVFÅGLAR Ålsjöängarna

Nu återvänder fåglarna på bred front. Vid norra tornet har vi en utmärkt utsikt och vi skådar mot skyn efter rovfåglar och annat spännande som kan komma flygande.
Samling vid Ålsjöparkeringen kl. 10:00
För info ring Thomas T 070-517 50 69

27/4 lördag
LOMEXKURSION

Följ med oss på en tur i trakterna runt Rengsjö. Där skall vi besöka kända lomvatten och försöka hitta både storlom och smålom. Det finns även chans att se olika dopgingar.
Samling vid rescentrum kl. 09:00 för samåkning.
För info ring Sandra D 073-024 27 05

1/5 onsdag
KORSHOLMEN Långvind

Traditionsenligt åker vi ut till Korsholmen - vår bästa lokal för att skåda havsfåglar. Det är en bit att gå genom skogen på delvis ojämn mark, men fantastiskt fint när man kommer ut till kilppomn. Om vinden ligger på från havet kan det vara kallt, så ta med en extra tröja.
Samling vid rescentrum kl. 05:00 för samåkning.
För info ring Lars H 070-699 89 31

4/5 lördag
FÅGELTORNSKAMPEN Ålsjötornet

Under många år har man i Finland genomfört Fågeltornskampen där ca 300 torn deltar från hela landet. Vi har nu varit med i två år och förra året kom vi på en tredje plats med 91 arter skådade från Ålsjötornet! Det är inte illa och även detta är skall vi medverka. Reglerna är enkla - det gäller att hitta så många arter som möjligt från tornet mellan kl. 05-13. Kom och var med under någon del av dagen! Ta med fika. Reportage från tidigare fågeltornskamper finns på hemsidan.
Vi finns i tornet mellan 05:00 och 13:00
För info ring Thomas T 070-517 50 69 13

7/5 tisdag
TISDAGSEXKURSION

Vårens första tisdagsexkursion. Under maj månad samlas vi varje tisdagskväll för att se vilka fågar som kommit till våra lokaler.
Samling vid Ålsjöparkeringen kl. 18:00. Där bestämmer vi vilken lokal som ska besökas under kvällen.
För info ring Gunnar A 070-651 40 17

21/5 tisdag
TISDAGSEXKURSION

Vi samlas igen för att se vilka fåglar som kommit. Kanske hittar vi någon rarite!?
Samling vid Ålsjöparkeringen kl.18:00. Där bestämmer vi vilken lokal vi ska besöka under kvällen.
För info ring Lars H 070-699 89 31

28/5 tisdag
TISDAGSEXKURSION

Den sista av vårens tisdagsexkursioner. Nu har de flesta av vårens flyttfåglar kommit och vi besöker någon lokal i kommunen för att se vad som finns där.
Samling vid Ålsjöparkeringen kl.18:00. Där bestämmer vi vilken lokal som ska besökas under kvällen.
För info ring Stefan P 070-342 64 63 14

8/6 lördag
NATTSÅNGARE

Nu är nattsångarna igång och vi åker ut till några lokaler för att lyssna. Har vi tur hör vi även nattskärra. Det kan bli sent så ta med fika och varma kläder.
Samling vid rescentrum kl. 22:00.
För info ring Robert L 0270-100 88

6/8 tisdag
TISDAGSEXKURSION

Augusti är en spännande tid för oss fågelvänner. Nu flyttar vadarna till varmare breddgrader och stannar gärna till ute på Stenö Orn för att proviantera och vila.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma vindtäta kläder för vinden kan ligga på.
För info ring Thomas T 070-517 50 69

13/8 tisdag
TISDAGSEXKURSION

Dags för den andra omgången av sommarens exkursioner till Stenö. Med lite tur kan vi få se skrattmåna och dvärgmås.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma vindtäta kläder för vinden kan ligga på.
För info ring Magnus A 073-020 99 31

20/8 tisdag
TISDAGSEXKURSION

Tredje tisdagsexkursionen. Vadare och änder samlas nu inför den kommande flytten söderut. Brushanar och strandpipare borde det finnas gott om.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma och vindtäta kläder.
För info ring Gunnar A 070-651 40 17

27/8 tisdag
TISDAGSEXKURSION

Nu kommer det vadare från alla håll och kanter! Kanske ser vi både rödbena och svartsnäppa som rastar och provianterar.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma och vindtäta kläder.
För info ring Robert L 0270-100 88

3/9 tisdag
TISDAGSEXKURSION

Från den första September får man gå fritt i reservatet och vi kan då spana av stränderna på ett bättre sätt än tidigare under sommaren.
Samling vid Stenötornet kl.18:00. Ta med varma vindtäta kläder.
För info ring Stefan P 070-342 64 63

7/9 lördag
RINGMÄRKNING Granskärs vårmark

En av vårra populäraste aktiviteter där du har möjlighet att lära dig mer om ringmärkning och på nära håll se vårra småfågar. Vi håller som vanligt till på Granskärs vårmark.
Du finner oss vid pavljongen mellan kl. 06:00 och 10:00.
För info kontakta Stefan P 070-342 64 63

27/9 lördag
GÅSLINGSKVÄLL

Nu är det hög tid att gå ut och lyssna efter ugglornas magiska ropanden igen!
Följ med oss ut! Har vi tur får vi höra berguven eller kattugglan ropa!
Samling vid rescentrum kl. 17:30 för samåkning.
För info ring Lars H 070-699 89 31

4/10 lördag
SKÅDARTÅGET Ljusne

Vi ger oss av med Gullgruva för att lyssna efter ett säkert vårtecken - våra olika spettar. Det går att skilja dem åt på deras trumningar. Kanske får vi höra gråspetten?
Samling vid rescentrum kl. 06:00 för samåkning.
För info ring Bosse Forsling 070-209 77 70

11/10 lördag
SKÅDARTÅGET Ljusne

Vårdberget i Ljusne har vi en fantastisk utsikt och bör kunna få se både rovfåglar och småfågelsträck. Parkering finns vid servicehuset kastanjen. Därifrån är det en brant stig på ca 200m upp till toppen.
Vi finns på berget från kl. 06:00 för den som är morgonpigg.
För den morgontidiga samlas vi vid rescentrum kl. 06:00 för samåkning.
För info ring Stefan P 070-342 64 63

18/10 lördag
SKÅDARTÅGET Ålsjötornet

Under det senaste decennieskiftet har det varit en ökande trend att det kommit allt fler gråsiskor till Ålsjötornet. Det finns ett antal matningsplatser som lockar dessa fågar och vi ska ge oss ut och se om det är en trend eller en tillfällighet och om det i så fall finns ett samband mellan dessa arters variationer, resonerar Janne. För det behövs ett större underlag.
Samling vid rescentrum kl. 09:00 för samåkning.
För info ring Lars H 070-699 89 31

25/10 lördag
SKÅDARTÅGET Ålsjötornet

Under det senaste decennieskiftet har det varit en ökande trend att det kommit allt fler gråsiskor till Ålsjötornet. Det finns ett antal matningsplatser som lockar dessa fågar och vi ska ge oss ut och se om det är en trend eller en tillfällighet och om det i så fall finns ett samband mellan dessa arters variationer, resonerar Janne. För det behövs ett större underlag.
Samling vid rescentrum kl. 09:00 för samåkning.
För info ring Lars H 070-699 89 31

Notiser

Kartläggning av amerikanska småspovars flyttväg

I ett forskningsprojekt som pågår sedan 2008 försöker forskare kartlägga den amerikanska småspovens (Hudsonian Whimbrel) flyttväg till övervintringsplatser i Sydamerika. Genom att använda sig av satellitsändare har man kunnat konstatera att småspovarna flyttar i en halvcirkel från Nordamerika ut över Atlanten där de halvvägs till Afrika svänger åter mot Sydamerika. I juni 2012 märkte tre småspovar i nordvästra Kanada som visade sig följa denna rutt. I mitten av juli hade de nått Kanadas ostkust där de stannade två veckor för att bygga upp sina fettreserver. Därefter flög de sydost ut i Atlanten för att halvvägs till Afrika svänga mer mot Sydamerika där de anlände till kusten mellan Guyana och Brasilien i början av augusti. En av fåglarna flög non-stop i 145 timmar (6 dagar) och tillryggalade då en sträcka av 7000 km över öppet hav.

Källa: Birding World #10, 2012

Gamla silvertärnor på nätet

Redaktionen vill påminna om att äldre numrer av Silvertärnan finns inlagda på hemsidan. Samtliga tidningar sedan Silvertärnans start finns i PDF-format under knappen "Bli medlem". Bara att gå in och lässa allihå!
/Red.

Lappuggla dog i Forsbacka

Den 11 februari 2012 fick SFK-medlemmarna Gunnel Edenström och Hans Larsson höra av en bekant att de hittat en död lappuggla. Vid upptäckten satt en dåvänlik vid kadavret och höken hade med sig annolikhet slagit ugglan. När Gunnel och Hans undersökte ugglan såg de att den var ringmärkt och meddelade därför fyndet till Ringmärkningscentralen (RC) på Naturhistoriska Riksmuseet. Efter ett tag kom en rapport från RC där det framgick att lappugglan ringmärkts som bounge i Norge året innan.
/Red.

17

Notiser

Kroatisk gåsgam på besök i Sverige

Att få se en gam i Sverige är få finnmnat. Det har dock skett vid några få tillfällen under åren, och den 13 juni 2012 upptäcktes en gåsgam i Lindome utanför Göteborg. Fågeln kunde fotograferas vilket gjorde att man kunde vara säker på artbestämningen. Gamen sågs sammu dag även av en annan skådare, nu cirklandes över Göteborg. Trots ett stort skådarpådrag kunde inte gamen lokaliseras mer denna dag. Dagen efter upptäckte en fårskötare gamen då den försökte ta sig in i ett fårstall vid Hökälla på Hisingen. Trots att fårskötaren schasade bort gamen så lyckades den senare ta sig in i stallet. Där kunde dock fårskötaren fånga in den och ringa rehabiliteringscentret Fågelcentralen.

När personal från Fågelcentralen undersökte gamen visade det sig att den var i mycket dåligt skick och vägde bara 5,4 kilo. Däremot var den ringmärkt och man kunde nu konstatera att fågeln ingick i ett gamprojekt i Kroatien. Det visade sig också att gamen hette Otto och hade allltså rymt benifrån! Tanken var först att rehabilitera Otto och därefter släppa gamen nägonstans i Göteborgsområdet. I en propå från gamprojektet i Kroatien framförde emellertid projektledningen att de ville ha tillbaka sin gam. Efter rehabilitering några månader nådde Otto bra igen och vägde nu 8 kilo. Den 28 augusti fick således Otto flyga tillbaka till Kroatien igen, men nu i en specialtillverkad bur ombord på ett flygplan! Vid framme mottogs Otto med öppna armar av bl.a. den kroatiske miljöministern, och ett stort pressopphäd. Personal från Fågelcentralen som följde med under transporten blev intervjuad av flera TV-team.

Källa: Roadrunner #5, 2012

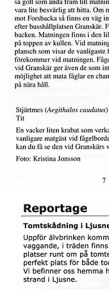

Gåsgam (*Gyps fulvus*), Spanien 2006. Foto: Thomas Tiger. 18

Taget i luften

De nya skådarrobotarna är här!

Det har länge varit ett problem att kunna skåda fågel under längre perioder utan avbrott. Speciellt under de intensiva vår- och höstmånaderna har fågelskådare upplevt obehag av att ihland vart tvungen att lämna skådanden för andra mindre viktiga göromål. Problemet är mest utnlat i glesbygden där antal skådare inte står i proportion till mängden fågel.

Nu har man äntligen tagit fram en skådarrobot som kan "hoppa in" vid kritiska tillfällen. Roboten – som fått namnet SWAN (Severe Watching Abstinence Neutralizer) – kan för ägarens räkning skåda under dygnets ljusa timmar och är programmerad för att känna igen alla fågelarter på norra halvklotet. Stort arbete har lagts ner på att få roboten "präglad" av de egenskaper och beteenden som utmärker en normal skådare. Dock har testversionen (SWAN 1.0) uppvisat smärre beteendestörningar som man jobbar hårt för att komma till rätta med. Bland annat fikar den betydligt mer än vad som var tanken från början!

Red.

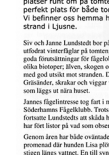

Skådarroboten SWAN 1.0
Foto: Thomas Tiger 19

Notiser

Kartläggning av amerikanska småspovars flyttväg

I ett forskningsprojekt som pågår sedan 2008 försöker forskare kartlägga den amerikanska småspovens (Hudsonian Whimbrel) flyttväg till övervintringsplatser i Sydamerika. Genom att använda sig av satellitsändare har man kunnat konstatera att småspovarna flyttar i en halvcirkel från Nordamerika ut över Atlanten